

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ KAUNO APSKRITIES VYRIAUSIAJĄ POLICIJOS KOMISARIATĄ

2019-03-08 Nr. 4D-2019/1-259
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. vasario 27 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Imuniteto valdybos Korupcijos tyrimų skyriaus (toliau vadinama ir – Kauno AVPK) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai persiunčiant jo skundą nagrinėti Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma, kad „Minėtas skyrius [Kauno AVPK] 2019-01-14 d. gavęs mano pareiškimą dėl Laisvės atėmimo vietų ligoninės pareigūnų neteisėtų veiksmų 2019-01-21 Nr. 20-S-3321(2.5). Kadangi jie minėtu raštu atsisakė tirti pareiškimą ir persiuntė (KD) Kalėjimų departamentui, nors aš nurodžiau, kad tyrimas ten objektyviai nebus atliktas ir bus nuslėpta nusikalstama veika“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo: „ištirti Skundą ar teisėtai Policija atsisako priimti nuteistųjų pareiškimus, nes tai teisių varžymas ir diskriminacija nuteistų asmenų atžvilgiu.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjas kartu su Skundu pateikė 2019 m. sausio 21 d. Kauno AVPK raštą Nr. 20-S-3321(2.5), kuriame nurodoma: „Informuojame Jus [Pareiškėją], kad Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Imuniteto valdybos Korupcijos tyrimų skyriuje 2019-01-17 gavus Jūsų 2019-01-14 pareiškimą, reg. Nr. 20-AP-604 (2.2), jis nagrinėjimui pagal kompetenciją buvo persiustas į Kalėjimų departamento prie LR TM Imuniteto skyrių.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau vadinama – BPK):
165 straipsnis „Ikiteisminio tyrimo įstaigos“ – „2. Ikiteisminį tyrimą taip pat atlieka esančių tolimajame plaukiojime jūros laivų kapitonai – dėl laivo įgulos narių ir keleivių nusikalstamų veikų, padarytų tolimojo plaukiojimo metu, *Kalėjimų departamento pareigūnai*,

areštinių, kardomojo kalinimo ir pataisos įstaigų direktoriai arba jų įgalioti pareigūnai – dėl šiose įstaigose padarytų nusikalstamų veikų.“

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktikos, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas, apibendrinimo, kuriam buvo pritarta 2016 m. birželio 1 d. LVAT teisėjų pasitarime:

9 punktas – „Šiame kontekste reikia akcentuoti, kad valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis (žr. 2013 m. gruodžio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A520-2141/2013). Kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Kompetencija kaip kompleksas tam tikrų priemonių (uždaviniai, funkcijos, teisės ir pareigos, veiklos formos ir metodai) yra svarbiausia administracinio teisinio statuso sudėtinė dalis (žr. 2014 m. sausio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A662-293/2014). [...] Viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas (2013 m. liepos 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A662-1392/2013; 2013 m. liepos 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1405/2013).“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas teigia, kad Kauno AVPK pareigūnai nepagrįstai persiuntė jo skundą, susijusį su Laisvės atėmimo vietų ligininės pareigūnų galimai padaryta nusikalstama veika, nagrinėti Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD).

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad 2019 m. sausio 14 d. Pareiškėjas kreipėsi į Kauno AVPK dėl Laisvės atėmimo vietų ligininės pareigūnų galimai padarytų nusikalstamų veikų. Pareiškėjo kreipimasis įstaigoje buvo gautas 2019 m. sausio 17 d.

Valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis. Kiekvienas viešojo administravimo subjektas veiklą vykdo teisės aktais nustatytos kompetencijos ribose. Viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgaliojimus, kurie jam yra konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos ribų aiškinimas yra negalimas (šios pažymos 7 punktas).

Pažymėtina, kad pagal BPK 165 straipsnyje įtvirtintą teisinį reglamentavimą ikiteisminius tyrimus dėl laisvės atėmimo vietose padarytų nusikalstamų veikų atlieka KD pareigūnai, areštinių, kardomojo kalinimo ir pataisos įstaigų direktoriai arba jų įgalioti pareigūnai, o ne policija. Šiuo atveju tai reiškia, kad skundai dėl laisvės atėmimo vietų pareigūnų veiksmų (neveikimo) ir / arba jų

galimai padarytų nusikalstamų veikų pirmiausia nagrinėtini laisvės atėmimo vietoje ir KD (šios pažymos 5, 6 punktai).

Tai leidžia teigti, jog Kauno AVPK pareigūnai teisingai nustatė, kad jie neturi įgaliojimų atlikti ikiteisminio tyrimo dėl Laisvės atėmimo vietų ligoninės pareigūnų galimai padarytų nusikalstamų veikų, todėl pagrįstai persiuntė Pareiškėjo skundą KD.

10. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas dėl Kauno AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai persiunčiant Pareiškėjo skundą nagrinėti KD, yra nepagrįstas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundą dėl Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai persiunčiant jo skundą nagrinėti Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas